

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації «Право на доступ до адміністративного судочинства» за спеціальністю 081 «Право» 11 липня 2023 року.

Завидняк Аліна Вікторівна, 1991 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2014 році Національний університет «Одеська юридична академія» за спеціальністю «Правознавство». Навчалась в аспірантурі ДВНЗ «Ужгородського національного університету» з 2016 по 2021 роки.

Працює секретарем судового засідання в Закарпатському окружному адміністративному суді з 2014 року до цього часу.

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород. За результатами перевірки та аналізу дисертації за допомогою програми *Unichек*, ознак академічного плагіату виявлено не було.

Науковий керівник – Савчин Михайло Васильович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Здобувачка має 3 наукові публікації за темою дисертації, з них 0 статей у періодичних наукових виданнях інших держав, 3 статті у наукових фахових виданнях України, 0 монографій:

1. Завидняк А. В. Доступ до адміністративного правосуддя згідно з прецедентним правом Європейського суду з прав людини. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 1. С. 118-122.

2. Завидняк А. В. Доступ до адміністративного судочинства та обов'язок держави захищати права людини. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2022. № 2. С. 97-102.

3. Завидняк А. В. Доступ до адміністративного правосуддя в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 5. С. 218-222.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Лазур Ярослав Володимирович – доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (голова разової спеціалізованої вченої ради).

Лазур Я. В. зазначив, що дисертація Завидняк Аліни Вікторівни виконана на належному рівні, однак вона стала б кращою, якби здобувачка приділила більшу увагу питанню ефективності адміністративного судочинства у контексті дотримання строків виконання судового рішення. Також у роботі наявні деякі повтори тексту (с. 65-66, 148-149) та орфографічні помилки, які не несуть критичного характеру та не впливають на розуміння сутності тексту дисертації здобувачки.

Тернущак Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (рецензент).

Тернущак М. М. зазначив, що робота заслуговує на позитивну оцінку. Також він звернув увагу на дискусійні моменти. По-перше, У положенні підрозділу 1.2, на стор. 46-47, авторка стверджує, що судовий захист і доступ до правосуддя, є формально негативним правом в тому аспекті, що особа, права якої порушено, вирішує, яким засобом юридичного захисту скористатися, яким чином і в якому обсязі. Опираючись на це твердження, хотілося б почути більш аргументовану та уточнену позицію щодо вибору засобу юридичного захисту. По-друге, на стор. 93 роботи, дисертантка піднімає питання якості правничої допомоги в контексті доступу до адміністративного судочинства. Також

запропоновано при наданні неякісної правничої допомоги забезпечувати заміну адвоката та належно реагувати на відповідні факти зі сторони адвокатських самоврядних організацій. У зв'язку з цим виникає наступне питання: що дисертантка вкладає у зміст поняття «неякісна правнича допомога»? По-третє, на стор. 115 роботи, авторка наголошує на важливості превентивних механізмів з метою мінімізації розгляду справ з порушенням строків, при цьому не навівши їх переліку.

Шелевер Наталія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (рецензент).

Шелевер Н. В. надала позитивну оцінку щодо дисертації Завидняк А. В. Разом з тим вона вказала на деякі дискусійні моменти. У дисертації є недоцільним використання праць російських вчених, а у разі застосування необхідним є належне обґрунтування. Варто наголосити, що у своєму дослідженні авторка приділяє увагу іншомовним джерелам, але частка цих джерел є незначною, виходячи з їхньої загальної кількості. Вважаю, що дослідження тільки виграло б від збільшення кількості опрацьованих іншомовних джерел (крім російських). У підрозділі 2.2. «Право на доступ до адміністративного судочинства та досудове врегулювання спорів» дисертантка досліджує механізми врегулювання адміністративних спорів, проте доцільним було б і дослідження особливостей застосування медіації в адміністративному судочинстві у державах-членах Європейського Союзу та надання відповідних пропозицій (с. 97-110).

Писаренко Надія Борисівна – доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (офіційний опонент).

Писаренко Н. Б. було надано позитивну оцінку. Також вона висловила деякі зауваження. По-перше, важливе питання, яке потребує обговорення, пов'язане з конструкціями, які використовує дисертантка у назві, плані та тексті дисертації. Оскільки у роботі вживаються такі поняття як «право на доступ до

адміністративного судочинства», «право на доступ до правосуддя», а також «право на доступ до суду». Тому виникає питання про співвідношення категорій «правосуддя» та «судочинство». По-друге, дисертантка також досліджує питання перегляду судових рішень в аспекті його впливу на забезпечення права на доступ до правосуддя в адміністративних справах. Необхідним є більш ретельний аналіз приписів адміністративного процесуального закону на предмет наявності категорій справ, в яких рішення суду першої інстанції вважають остаточними.

Паскар Ауріка Лазорівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцента кафедри процесуального права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (офіційний опонент).

Паскар А. Л. зазначила, що дисертація виконана на належному рівні, однак наявні деякі недоліки. Зокрема, потребує додаткової аргументації авторкою твердження про «дуальну природу права на доступ до адміністративного правосуддя як праволюдину <...> та інституційну» (с. 24), оскільки надалі у роботі переважно розкривається природа права на доступ до адміністративного судочинства крізь призму суб'єктивного права. Натомість, інституційні компоненти доступу до адміністративного судочинства авторкою розкрито не повною мірою. У роботі досліджуються гарантії права на доступ до адміністративного судочинства як сукупність нормативно-правових та функціональних засобів ефективного і дієвого вирішення адміністративних спорів з метою захисту і поновлення прав, свобод та інтересів особи у позасудовому і судовому порядку. Потребує свого уточнення розуміння нормативно-правових гарантій доступу до адміністративного судочинства як з точки зору якості законодавства, так і судової практики. Зокрема, потребує свого уточнення бачення авторки практичного втілення медіації як досудового способу врегулювання спорів, які розглядають адміністративні суди. При аналізові розумності строків розгляду справи здобувачка зазначає, що така вимога пов'язана «із розглядом справи без зайвих зволікань із урахуванням особливостей розгляду справи та досягнення цілей правосуддя, насамперед справедливості та ефективного та дієвого захисту прав людини» (с. 112-113), а

далі зазначається про надмірну деталізацію законодавства щодо визначення перебігу строків окремих процедур у провадженні. При захисті потребується додаткової аргументації позиція авторки щодо того, якими критеріями повинен послуговуватися адміністративний суд при визначенні того, щоб тривалість провадження у справі підпадала під критерії розумності за ситуації, коли законодавство переважно визначає строки розгляду справи і тривалість судових процедур. У системі судоустрої України функціонує Велика Палата Верховного Суду. Потребує свого з'ясування місце і роль цієї інституції у забезпеченні єдності судової практики з метою забезпечення доступу до адміністративного судочинства. Яке бачення має здобувачка щодо забезпечення такої ролі функціонує Великої Палати Верховного Суду?

Результати відкритого голосування:

«За»	<u>5</u>	членів ради
«Проти»	<u>0</u>	членів ради
«Утримались»	<u>0</u>	членів ради

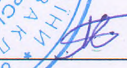
На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Завидняк Аліні Вікторівні ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

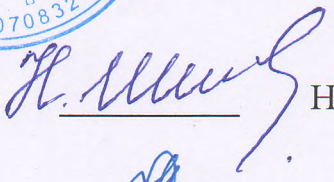

Ярослав ЛАЗУР

Рецензент

Михайло ТЕРНУЩАК

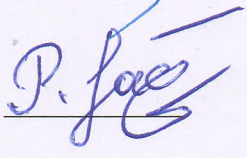
Рецензент

Наталія ШЕЛЕВЕР

Офіційний опонент

Надія ПИСАРЕНКО

Офіційний опонент

Ауріка ПАСКАР